

**ב.ס.ס.ח. - החברה הישראלית לביטוח אשראי
בע"מ**

דוח יחס כושר פירעון כלכלי

ליום 31 בדצמבר, 2018

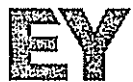
תוכן עניינים

דוח יחס כושר פירעון כלכלי של

ב.ס.ס.ח - החברה הישראלית לביטוח אשראי בע"מ

ליום 31 בדצמבר 2018

3 דוח מיוחד של רו"ח
4 רקע ודרישות גילוי
5 הגדרות
6 מתודולוגית החישוב
7 הערות והבהרות
8 סעיף 1 - יחס כושר פירעון וסף הון
9 סעיף 2 - מאזן כלכלי
10 סעיף 2א' - מידע אודות מאזן כלכלי
12 סעיף 2 ב' - הרכב התחייבויות בגין חוזי ביטוח
13 סעיף 3 - הון עצמי לעניין הון נדרש לכושר פירעון
15 סעיף 4 - הון נדרש לכושר פירעון (SCR)
16 סעיף 5 - סף הון (MCR)

Building a better
working world

טל. +972-3-6232525
פקס +972-3-5622555
ey.com

קוסט פורר גבאי את קסירר
רח' מנחם בגין 144
תל-אביב 6492102

לכבוד
הדירקטוריון של
ב.ס.ס.ח. – החברה הישראלית לביטוח אשראי בע"מ

הנדון: בדיקה של יישום הוראות מסוימות של הממונה על שוק ההון, ביטוח וחיסכון בעניין כושר פירעון כלכלי מבוסס Solvency II של ב.ס.ס.ח. – החברה הישראלית לביטוח אשראי בע"מ (להלן - החברה) ליום 31 בדצמבר, 2018

בדקנו את ההון הנדרש לשמירה על כושר פירעון (להלן - "SCR") ואת ההון הכלכלי של החברה ליום 31 בדצמבר, 2018 (להלן "המידע"), המצורף בזה. הדירקטוריון וההנהלה אחראים להכנה ולהצגה של המידע הערוך בהתאם להוראות הממונה על שוק ההון, ביטוח וחיסכון (להלן - "הממונה") בעניין כושר פירעון כלכלי של חברת ביטוח מבוסס Solvency II (להלן - "ההוראות") כפי שנקללו בחוזר ביטוח מספר 2017-1-20 על תיקוניו. החישובים, התחזיות וההנחות שהיוו בסיס להכנת מידע הינם באחריות הדירקטוריון וההנהלה.

בדיקתנו נערכה בהתאם לתקן הבטחת מהימנות בינלאומי ISAE 3400 - בדיקה של מידע כספי עתידי ובהתאם להנחיות הממונה, כפי שנקללו בנספח ב' לחוזר ביטוח 2017-1-20 מיום 3 בדצמבר, 2017 המפרט הוראות לעניין ביקורת על דוח יחס כושר פירעון כלכלי.

בהתבסס על בדיקת הראיות התומכות בחישובים, בתחזיות ובהנחות, כפי שמוזכר להלן, אשר שימשו את הדירקטוריון וההנהלה של החברה בהכנת המידע, לא בא לתשומת ליבנו דבר הגורם לנו לסבור שהתחזיות וההנחות, בכללותן, אינן מהוות בסיס סביר למידע בהתאם להוראות. כמו כן לדעתנו, המידע לרבות אופן קביעת ההנחות והתחזיות הוכנו, מכל הבחינות המהותיות בהתאם להוראות, והוצגו, מכל הבחינות המהותיות, בהתאם להוראות.

יודגש כי התחזיות וההנחות מבוססות, בעיקרן על ניסיון העבר, כפי שעולה ממחקרים אקטואריים הנערכים מעת לעת. נוכח הרפורמות בשוק ההון, הביטוח והחיסכון והשינויים בסביבה הכלכלית, נתוני העבר אינם משקפים בהכרח את התוצאות העתידיות. המידע מתבסס לעיתים על הנחות לגבי אירועים עתידיים ופעולות ההנהלה שלא בהכרח יתממשו או שיתממשו באופן שונה מההנחות אשר שימשו בסיס למידע. כמו כן, התוצאות בפועל עלולות להיות שונות באופן מהותי מהמידע, מאחר והתרחישים המשולבים של אירועים עשויים להתממש באופן שונה מהותית מההנחות במידע.

אנו מפנים את תשומת הלב לאמור בסעיף ג'2 - הערות והבהרות בדוח יחס כושר הפירעון, בדבר אי הודאות הנגזרת משינויים רגולטורים וחשיפה לתלויות שלא ניתן להעריך את השפעתה על יחס כושר הפירעון.

קוסט פורר גבאי את קסירר
קוסט פורר גבאי את קסירר
רואי חשבון

תל-אביב,
29 במאי, 2019

א. רקע ודרישות גילוי

1. משטר כושר פירעון כלכלי מבוסס Solvency II

המידע המפורט להלן, חושב בהתאם להוראות חוזר ביטוח 9-1-2017, "הוראות ליישום משטר כושר פירעון כלכלי של חברת ביטוח מבוסס Solvency II" (להלן – "חוזר סולבנסי"), נערך ומוצג בהתאם להוראות בחוזר ביטוח 20-1-2017, "מבנה הגילוי הנדרש בדוח התקופתי ובאתר האינטרנט של חברות ביטוח בנושא משטר כושר פירעון כלכלי מבוסס Solvency II". חוזר זה על הבהרותיו ותיקוניו יכונה להלן "חוזר הגילוי".

הוראות משטר כושר פירעון כלכלי, מבוססות על הוראות הנדבך הראשון של דירקטיבה המכונה Solvency II (להלן - "הדירקטיבה"), שאומצה על ידי האיחוד האירופי ומיושמת החל מינואר 2017 בכל המדינות החברות בו.

הדירקטיבה כוללת בחינה מקיפה של סיכונים להם חשופות חברות ביטוח וסטנדרטים לניהולם ומדידתם, ומבוססת על שלושה נדבכים:

נדבך ראשון כמותי שעניינו יחס כושר פירעון מבוסס סיכון. נדבך שני איכותי, הנוגע לתהליכי בקרה פנימיים, לניהול סיכונים, לממשל תאגידי ולתהליך הערכה עצמי של סיכונים וכושר פירעון (ORSA). נדבך שלישי הנוגע לקידום משמעת שוק, גילוי ודיווח.

חוזר סולבנסי מבוסס על הנדבך הראשון, תוך התאמה לשוק המקומי והוא מיושם בישראל החל מ-30 ביוני 2017 על נתוני 31 בדצמבר 2016.

הנדבך הראשון קובע מודל סטנדרטי לחישוב ההון העצמי הקיים וההון הנדרש לכושר פירעון, במטרה להביא לכך שחברת ביטוח תחזיק כרית לספיגת הפסדים הנובעים מהתממשותם של סיכונים בלתי צפויים שלהם היא חשופה. יחס כושר הפירעון הינו היחס בין ההון העצמי הקיים וההון הנדרש.

ההון העצמי הקיים, לצורך הסולבנסי, מורכב מהון רובד 1 המחושב באמצעות הערכת שוויים של הנכסים וההתחייבויות של חברת ביטוח לפי הוראות החוזר.

את ההון הקיים יש להשוות להון הנדרש כאשר קיימות שתי רמות של דרישות הון:

- ההון הנדרש לשמירה על כושר הפירעון של חברת ביטוח (להלן - SCR). ה-SCR רגיש לסיכונים ומבוסס על חישוב צופה פני עתיד של התממשותם תרחישים שונים, תוך התחשבות ברמת המתאם של גורמי הסיכון השונים, הכל על בסיס ההנחיות ליישום משטר כושר הפירעון החדש. דרישה זו נועדה להבטיח התערבות מדויקת ועתית של רשויות הפיקוח.

- רמה מינימלית של הון (להלן - MCR או "סף הון"). בהתאם לחוזר סולבנסי, סף ההון יהיה שווה לגבוה שבין סכום ההון הראשוני המינימלי הנדרש לפי "דרישות הון משטר קודם" לבין סכום הנגזר מגובה עתודות ביטוח ופרמיות (כהגדרתן בחוזר סולבנסי) המצוי בטווח שבין 25% לבין 45% מה-SCR.

ההון הקיים מחושב באמצעות נתונים ומודלים לחישוב יחס כושר הפירעון הכלכלי המתבססים, בין היתר, על תחזיות והנחות הנשענות, בעיקרן על ניסיון העבר. החישובים המבוצעים במסגרת חישוב ההון הכלכלי ודרישת ההון הכלכלית הם בעלי רמת מורכבות גבוהה.

חוזר סולבנסי כולל, בין היתר, הוראות מעבר כדלהלן:

(א) עמידה בדרישות ההון (SCR)

ההון הנדרש לכושר פירעון של חברת ביטוח בתקופה שתחילתה ביום 30 ביוני, 2017 וסיומה ביום 31 בדצמבר 2024 (להלן - "תקופת הפריסה") יעלה בהדרגה, ב-5% כל שנה, החל מ-60% מה-SCR ועד למלוא ה-SCR.

(ב) דרישת הון מוקטנת על סוגים מסוימים של השקעות המוחזקות ע"י המבטח בכל מועד דיווח, כאשר דרישה זו תלך ותגדל באופן הדרגתי במשך 7 שנים, החל משנת 2017, עד שדרישת ההון בגין השקעות אלו תגיע לשיעורה המלא.

הבהרה לעניין מידע צופה פני עתיד בדוח זה

הנתונים הכלולים בדוח יחס כושר פירעון כלכלי זה, לרבות ההון העצמי המוכר וההון הנדרש לכושר פירעון, מבוססים, בין השאר, על תחזיות, הערכות ואומדנים לאירועים עתידיים שהתממשותם אינה ודאית ואינם בשליטתה של החברה, ויש לראות בהם "מידע צופה פני עתיד" כהגדרתו בסעיף 32א לחוק ניירות ערך התשכ"ח-1968. התוצאות בפועל עשויות להיות שונות מכפי שבא לידי ביטוי בדוח יחס כושר פירעון כלכלי זה, כתוצאה מכך שתחזיות, הערכות ואומדנים אלה, כולם או חלקם לא יתממשו או שיתממשו באופן שונה מכפי שנחזה.

2. הוראות גילוי ודיווח בקשר לדוח יחס כושר פירעון כלכלי לשנת 2018 ואילך

בחוזר הגילוי נקבע, בין היתר, כי דוח יחס כושר פירעון כלכלי בגין נתוני דצמבר 2018 יפורסם באתר האינטרנט של החברה עד 15 ביולי 2019 ובגין נתוני 30 ביוני 2019 יפורסם עד 31 בדצמבר 2019. מכאן ואילך ייכלל דוח יחס כושר פירעון כלכלי בגין נתוני 31 בדצמבר ו-30 ביוני של כל שנה במסגרת הדוח הכספי העוקב למועד החישוב. דוח יחס כושר פירעון כלכלי בגין נתוני 31 בדצמבר של כל שנה יבוקר בידי רואה החשבון המבקר של החברה וזאת החל מהדוח על נתוני דצמבר 2018. כמו כן החוזר כולל הוראות בקשר למבנה דוח יחס כושר פירעון כלכלי, אישורו על ידי האורגנים המתאימים בחברה, ביקורתו על ידי רואה החשבון המבקר של החברה ודרישות הגילוי לגביו.

עבור יחס כושר הפירעון הכלכלי לנתוני 31 בדצמבר 2018, קיבלה החברה את אישור הממונה במסגרת תהליך ביקורת לראשונה ובהתאם לכך מפרסמת בזה את דוח יחס כושר הפירעון הכלכלי של החברה ליום 31 בדצמבר 2018. בהתייחסות לנתונים המופיעים בסעיפים 1-5: הנתונים ליום 31 בדצמבר 2018 מבוקרים לפי תקן ISAE 3400 וליום 31 בדצמבר 2017 לא מבוקרים ולא סקורים.

ב. הגדרות

אומדן מיטבי - צפי של תזרימי המזומנים העתידיים הנובעים מחוזי הביטוח וחוזי ההשקעה במהלך כל תקופת קיומם, ללא מרווחי שמרנות, כשהם מהוונים בריבית חסרת סיכון מותאמת.

(Best Estimate)

הון נדרש בסיסי לכושר פירעון (BSCR) - הון נדרש מחברת ביטוח לשמירת כושר הפירעון, המחושב על פי הוראות משטר כושר פירעון כלכלי ללא התחשבות בהון הנדרש בשל סיכון תפעולי, התאמה לספיגת הפסדים בשל מס נדחה והון נדרש בשל חברות מנהלות.

הון נדרש לכושר פירעון (SCR) - סך ההון הנדרש מחברת ביטוח לשמירת כושר הפירעון, המחושב על פי הוראות משטר כושר פירעון כלכלי.

- הון עצמי מוכר
סך הון רובד 1 והון רובד 2 של חברת ביטוח, לאחר ניכויים והפחתות בהתאם להוראות חלק ב' בנספח לתוזר הסולבנסי.
- הון רובד 1 בסיסי
הון עצמי חשבוני בתוספת השינוי בעודף נכסים על התחייבויות הנובע מפערים בין אופן הערכת הנכסים וההתחייבויות במעבר למאזן כלכלי ובניכוי נכסים בלתי מוכרים ודיבידנד שהוכרז לאחר תאריך הדוח וטרם פורסם לראשונה.
- השפעת הפיזור בין רכיבי הסיכון
מתאם בין סיכונים שונים במודל, ככל שיש פיזור בין מגזרי הפעילות בתיק ופיזור בין הסיכונים כך השפעת המתאם גדלה והוא מפחית את סך הסיכון.
- יחס כושר פירעון
היחס בין ההון העצמי המוכר לבין ההון הנדרש לכושר פירעון של חברת הביטוח.
- התאמת תרחיש מניית
דרישת הון מוקטנת על סוגי השקעות מסוימים שתגדל בהדרגתיות עד לשנת 2023 כשדרישת ההון בגין השקעות אלו תגיע לשיעור המלא.
- מאזן כלכלי
מאזן החברה כאשר שווים של הנכסים וההתחייבויות מותאם לפי הוראות חלק א' בנספח לתוזר הסולבנסי.
- מרווח סיכון (RM)
סכום נוסף על האומדן המיטבי המשקף את עלות ההון הכוללת שהיה מצופה שחברת ביטוח אחרת או מבטח משנה ידרשו על מנת לקבל על עצמן את התחייבויות הביטוח של החברה.
- סף הון מינימלי (MCR)
הון מינימלי הנדרש מחברת הביטוח.
- תקופת פריסה
במסגרת הוראות המעבר ליישום משטר כושר פירעון כלכלי, בשנים 2017 עד 2024, הון נדרש לכושר פירעון (SCR) של חברת הביטוח יעלה בהדרגה מ-60% בשנת 2017 ועד עמידה מלאה בהון נדרש לכושר פירעון (100%) בשנת 2024.
- UFR
שיעור הריבית העתידית האחרונה הנגזר מהריבית הריאלית הצפויה בטווח הארוך ומהציפיות לאינפלציה בטווח הארוך, אליה מתכנס עקום הריבית המתואמת, בהתאם להוראות משטר כושר פירעון כלכלי.
- מתאם תגודתיות (VA)
רכיב אנטי מחזורי המשקף את המרווח הגלום בתיק נכסי חוב מייצג של חברות ביטוח, ומתווסף לעקום הריבית המתואמת בהתאם להוראות משטר כושר פירעון כלכלי.

ג. מתודולוגיית החישוב

זוח יחס כושר הפירעון הכלכלי חושב ונערך בהתאם להוראות הממונה על שוק ההון, ביטוח וחיסכון (להלן - "הממונה") בעניין כושר פירעון כלכלי של חברת ביטוח מבוסס Solvency II (להלן - "ההוראות"), כפי שנכללו בחוזר סולבנסי על הבהרותיו. להלן עיקרי ההוראות:

מאזן כלכלי

המאזן הכלכלי מחושב לפי הכללים וההוראות המפורטים שפרסם הממונה, אשר מבוססים על כללי Solvency II באירופה, עם התאמות למאפייני המוצרים והסביבה הכלכלית בישראל. מטרת הכללים היא לשקף את הערך הכלכלי של סעיפי המאזן בהתאם לתפיסת הממונה. לפי ההוראות ההתחייבויות הביטוחיות מחושבות על בסיס הערכה מיטבית של מכלול התזרימים העתידיים הצפויים מהעסקים הקיימים, ללא מרווחי שמרנות, ובתוספת מרווח סיכון (Risk Margin), המייצג את התוספת להתחייבויות הביטוחיות שהיה מצופה שחברת ביטוח אחרת תדרוש, לצורך קבלת התחייבויות הביטוח של חברת ביטוח. על-פי ההוראות מרווח הסיכון מחושב בשיטת עלות ההון, בשיעור של 6% לשנה מההון הנדרש הצפוי, בגין סיכונים ביטוחיים, לאורך חיי העסקים

הקיימים, כאמור להלן. המאזן הכלכלי נערך על בסיס הדוחות הכספיים של החברה ואינו כולל את הערך הכלכלי של נכסים לא מוחשיים.

ההון הנדרש לכושר פירעון

חישוב ההון הנדרש לכושר פירעון מבוסס על הערכת החשיפה של ההון העצמי הכלכלי לרכיבי הסיכון הבאים אשר קבועים בהוראות משטר כושר פירעון כלכלי: סיכוני ביטוח כללי, סיכוני שוק וסיכוני צד נגדי. רכיבי סיכון אלה כוללים תתי רכיבי סיכון בהתייחס לסיכונים ספציפיים אליהם חשופה חברת הביטוח. הערכת חשיפת ההון העצמי הכלכלי לכל תתי רכיבי סיכון מתבצעת על בסיס תרחיש מוגדר שנקבע בהנחיות. קביעת ההון הנדרש לכושר פירעון מבוססת על סכימה של דרישות ההון בגין רכיבי הסיכון ותתי רכיבי הסיכון כאמור, בניכוי השפעת הפיזור בין הסיכונים בחברה על פי מקדמי המתאם המיוחסים להם לפי ההוראות, ובניכוי התאמה לספיגת הפסדים בשל מס נדחה, כמפורט בהוראות משטר כושר פירעון כלכלי. בנוסף, כולל חישוב ההון הנדרש לכושר פירעון רכיבים של הון נדרש בגין סיכון תפעולי. יודגש כי לתוצאות המודלים המשמשים בחישוב ההון העצמי המוכר וההון הנדרש לכושר פירעון, רגישות גבוהה לתחזיות ולהנחות הכלולות בהם וכן לאופן יישומן של ההנחות. ליחס כושר הפירעון הכלכלי רגישות גבוהה למשתני שוק ולמשתנים אחרים ובהתאם עשוי להיות תנודתי.

דרישת ההון בגין כל סיכון מחושבת בהתאם לחשיפת החברה לסיכון זה ובהתחשב בפרמטרים שנקבעו על-ידי ההוראות. גובה ההון הנדרש מייצג, על-פי ההוראות, את היקף ההון העצמי שיאפשר לחברת הביטוח לספוג, בשנה הקרובה, הפסדים בלתי צפויים ולעמוד בהתחייבויותיה למבוטחים ומוטבים במועדן, ברמת בטחון של 99.5%.

ד. הערות והבהרות

דוח יחס כושר הפירעון כולל, בין היתר, תחזיות המבוססות על הנחות ופרמטרים בהתאם לניסיון העבר ועל הערכות החברה לגבי העתיד ככל שיש לחברה מידע רלוונטי וקונקרטי עליו ניתן להתבסס. אותו המידע שימש בסיס לדיווח השנתי של החברה לשנת 2018.

יודגש כי נוכח הרפורמות בשוק ההון, הביטוח והחיסכון והשינויים בסביבה הכלכלית, נתוני העבר אינם משקפים בהכרח את התוצאות העתידיות ואין בידי החברה להעריך את השפעת הרפורמות והשינויים הללו באופן אמין. החישוב מתבסס לעיתים על הנחות לגבי אירועים עתידיים שלא בהכרח יתממשו או שיתממשו באופן שונה מההנחות אשר שימשו בסיס לחישוב. כמו כן, התוצאות בפועל עלולות להיות שונות באופן מהותי מהחישוב, מאחר והתרחישים המשולבים של אירועים עשויים להתממש באופן שונה מהותית מההנחות בחישוב.

למודל, במתכונתו הנוכחית, רגישות גבוהה מאוד לשינויים במשתני שוק ואחרים ולפיכך מצב ההון המשתקף ממנו עשוי להיות תנודתי מאוד.

סעיף 1 - יחס כושר פירעון וסף הון

1. יחס כושר פירעון

ליום 31 בדצמבר	
2017	2018
בלתי סקור	מבוקר
ובלתי מבוקר	
אלפי ש"ח	

ללא התחשבות בהוראות לתקופת הפריסה ובהתאמת תרחיש מניות

198,869	189,291	הון עצמי לעניין הון נדרש לכושר פירעון (SCR) – ראה סעיף 3
53,004	64,490	הון נדרש לכושר פירעון (SCR) – ראה סעיף 4
145,865	124,801	עודף
375%	294%	יחס כושר פירעון

אירועים מהותיים שהתרחשו בתקופה שבין תאריך המאזן לתאריך הדיווח והשפיעו על יחס כושר הפירעון של החברה הנפקת הון

-	-	יחס כושר פירעון (ללא התחשבות בהוראות לתקופת הפריסה ובהתאמת תרחיש מניות)
375%	294%	יעד הדירקטוריון לתקופה
200%	200%	עודף הון ביחס ליעד
92,861	60,312	

עמידה באבני דרך בהתחשב בהוראות לתקופת הפריסה ובהתאמת תרחיש מניות:

198,869	189,291	הון עצמי לעניין הון נדרש לכושר פירעון – ראה סעיף 3
33,040	43,980	הון נדרש לכושר פירעון – ראה סעיף 4
165,829	145,311	עודף
602%	430%	יחס כושר פירעון ליום הדוח

2. סף הון (MCR)

<u>10,000</u>	<u>10,995</u>	סף הון (MCR) – ראה סעיף 5 א'
<u>198,869</u>	<u>189,291</u>	הון עצמי לעניין סף הון (MCR) – ראה סעיף 5 ב'

טעיף 2 - מאזן כלכלי

ליום 31 בדצמבר 2017		ליום 31 בדצמבר 2018		מידע אודות מאזן כלכלי
מאזן כלכלי	מאזן לפי תקינה חשבונאית	מאזן כלכלי	מאזן לפי תקינה חשבונאית	
בלתי סקור ובלתי מבוקר	מבוקר	מבוקר	מבוקר	
אלפי ש"ח		אלפי ש"ח		
-	3,390	-	2,870	(2) נכסים בלתי מוחשיים
-	517	-	2,519	(5) נכסי מיסים נדחים, נטו
-	3,415	-	6,205	(3) הוצאות רכישה נדחות
1,174	1,174	1,053	1,053	רכוש קבוע
33,504	55,902	39,689	65,474	נכסי ביטוח משנה
570	570	6,613	6,613	חייבים ויתרות חובה
166,104	166,104	183,152	183,152	השקעות פיננסיות אחרות:
699	619	425	578	(4) נכסי חוב שאינם סחירים, למעט אג"ח מיועדות
11,136	11,136	11,200	11,200	מניות
79,432	79,432	47,144	47,144	אחרות
257,371	257,291	241,921	242,074	סך כל השקעות פיננסיות אחרות
43,489	43,489	31,628	31,628	מזומנים ושווי מזומנים עבור חוזים תלויי תשואה
22,803	22,803	34,927	34,927	נכסים אחרים
358,911	388,551	355,831	393,363	סך כל הנכסים
228,869	204,216	219,291	202,154	הון
-	-	-	-	הון רובד 1 בסיסי
228,869	204,216	219,291	202,154	רכיבי הון רובד 1 נוסף
				סך כל ההון
50,810	118,424	59,478	121,695	התחייבויות:
5,124	-	6,514	-	(1) התחייבויות בגין חוזי ביטוח (1)
12,758	-	6,384	-	(5) מרווח סיכון (RM)
14,278	18,839	15,075	20,426	(6) התחייבויות בגין מסים נדחים, נטו
47,072	47,072	49,088	49,088	זכאים ויתרות זכות
130,042	184,335	136,539	191,209	התחייבויות אחרות
358,911	388,551	355,830	393,363	סך כל ההתחייבויות
				סך כל ההון וההתחייבויות

סעיף 2א' - מידע אודות מאזן כלכלי

השווי ההוגן של הנכסים וההתחייבויות במאזן הכלכלי חושב בהתאם להוראות הכלולות בפרק המדידה של נכסים והתחייבויות לצורכי הדוחות הכספיים, בחוזר המאוחד (קודקס הרגולציה), למעט פריטים שנקבע לגביהם אחרת בחוזר הסולבנסי, כדלהלן:

(1) התחייבויות בגין חוזי ביטוח

ההתחייבויות בגין חוזי ביטוח מחושבות, בהתאם לחלק אי פרק 4, של חוזר סולבנסי, על בסיס אומדן מיטבי (להלן – BE או Best Estimate) הכולל בדיקה פרטנית של פיגורי הקונים והערכה לגבי יכולת פירעון החוב זאת בהתבסס על הניסיון הקיים ביחס לאירועי עבר כלפי העתיד, במסגרת הסביבה בה פועלת החברה וללא מקדמי שמרנות. ככלל, חישוב ההתחייבויות בוצע על בסיס החלק המתניח ל-BE ב"עמדת הממונה - נוהג מיטבי לחישוב עתודות ביטוח בביטוח כללי לצורך דיווח כספיים, וכולל היוון תזרימי מזומנים עתידיים הצפויים של החברה.

התזרימים השקליים מהוונים לפי עקום ריבית אשר נקבע על-ידי הממונה ואשר מבוסס על התשואה לפדיון של אג"ח מדינת ישראל ("ריבית חסרת סיכון"), עם התכנסות בטוח הארוך לשיעור קבוע של 4.6% (UFR) ובתוספת מרווח (VA) אשר נקבע ע"י הממונה.

חישוב ההתחייבויות אינו כולל תזרימים בגין מכירות עתידיות, אך כולל הנחה של המשך קבלת פרמיות בגין עסקים קיימים. בנוסף, החישוב מניח המשך פעילות עסקית כ-עסק חי, דהיינו שמבנה החברה לא ישתנה ולפיכך חלק מההוצאות הקבועות בעתיד לא תיוחסנה לתיק הקיים כיום, אלא לעסק חדש שצפוי להימכר בעתיד.

סביר כי תזרימי המזומנים בפועל יהיו שונים, במידה כזו או אחרת, מההערכות שבוצעו על בסיס "ההערכה המיטבית" וזאת אף אם לא יתרחש שינוי כלשהו בפרמטרים העומדים בבסיס החישוב. ראה גם סעיף 1ד' לעיל – הערות והבהרות.

כאמור, מדידת ההתחייבויות הביטוחיות במאזן הכלכלי מבוססת על היוון התזרימים העתידיים הצפויים בריבית חסרת סיכון (בתוספת VA ובהתחשב ב UFR עבור תזרימים שקליים) על בסיס הערכה מיטבית שאינה כוללת מרווחי שמרנות, כאשר לסיכון ניתן ביטוי ברכיב ה RM שהינו התחייבות נפרדת. זאת, בשונה מהדוחות הכספיים בהן מבוססות ההתחייבויות בגין חוזי ביטוח על הערכות של מומחי החברה והנחות שונות כמתואר בביאור 1ב' לדוחות השנתיים.

מגבלות והסתייגויות בחישוב ההערכה המיטבית

- ככלל, ההנחות שביסוד חישוב ההערכה המיטבית מבוססות על ניסיון החברה לאורך השנים האחרונות, הערכות והנחות של ההנהלה ומחלקת תביעות. קיימות, אמנם, הסתברות נמוכה להתרחשות אירועים קיצוניים אך אין ביכולת החברה להעריך הסתברות זו ולא את מידת השפעתם של אירועים אלה.
- הניסיון עליו מבוססות ההנחות שבבסיס התזרימים מבוסס על מיטב הידיעה של ההנהלה, בעיקר בהתאם למה שקרה בשנים האחרונות. קיימת מידה רבה של חוסר וודאות האם ההנחות בבסיס התזרימים אכן תממשנה.

הנחות בחישוב ההתחייבויות הביטוחיות

אופן קביעת ההנחות

ההנחות שבבסיס החישוב נקבעו לפי האומדנים הטובים ביותר של החברה ומשקפות את הציפייה של החברה לעתיד בגין גורמים אלה. ההנחות העיקריות עליהן הסתמכנו בחישובים הינן כדלקמן:

א) הנחות כלכליות

ריבית היוון – עקום ריבית חסר סיכון אשר מבוסס על התשואה לפדיון של אג"ח מדינה בישראל (ייריבית חסרת סיכון), עם התכנסות בטווח הארוך לשיעור קבוע של 4.6% (UFR) ובתוספת מרווח (VA) הכל כפי שנקבע על ידי הממונה.

ב) הנחות בביטוח כללי

עלות תביעות, בגין נזקים עתידיים ונזקים שאירעו אך טרם שולמה התביעה בגינם – בהתאם לניסיון העבר של החברה במוצרים השונים בקשר לשיעורי התביעות, גובה התביעות וקצב תשלומי התביעות.

נכסים והתחייבויות אחרים:

- (2) **נכסים בלתי מוחשיים** - בהתאם לחלק א' פרק 2 סימן א', חברת ביטוח תעריך נכסים בלתי מוחשיים בשווי אפס.
- (3) **הוצאות רכישה נדחות** - בהתאם לחלק א' פרק 2 סימן א', חברת ביטוח תעריך הוצאות הרכישה בשווי אפס. יצוין כי שווי הרווחים העתידיים הגלומים בחוזי הביטוח הובא בחשבון בסעיף התחייבויות בגין חוזי ביטוח.
- (4) **נכסי חוב בלתי סחירים** - בהתאם לחלק א' פרק 1, שווים ההוגן של נכסי חוב בלתי סחירים מחושב לפי מודל המבוסס על היוון תזרימי המזומנים כאשר שיעורי הריבית להיוון נקבעים על ידי חברה המספקת ציטוט מחירים ושערי ריבית לגופים מוסדיים.
- (5) **התחייבויות בגין מיסים נדחים, נטו** בהתאם לחלק א' פרק 2 סימן ג', החישוב הנו על בסיס הפער בין השווי שיוחס לנכסים והתחייבויות במאזן הכלכלי לבין השווי שמיוחס להם לצרכי מס בהתאם להוראות ההכרה, המדידה וההצגה של תקן חשבונאות בינלאומי 12 (IAS 12). הכרה בנכסי מיסים נדחים תתאפשר רק אם החברה תעמוד במבחנים הכלולים בחוזר הסולבנסי, וזאת בנוסף על המבחנים הכלולים בתקן החשבונאות האמור.
- (6) **זכאים ויתרות זכות** - בהתאם לחלק א' פרק 1, חלק מהיתרות בסעיף זה חושבו בהתאם לעקרונות הכלליים לעניין המאזן הכלכלי.

סעיף 2 ב' - הרכב התחייבויות בגין חוזי ביטוח

ליום 31 בדצמבר			ליום 31 בדצמבר		
2017			2018		
אומדן מיטבי (BE) של התחייבויות			אומדן מיטבי (BE) של התחייבויות		
שייר	ביטוח משנה	ברוטו	שייר	ביטוח משנה	ברוטו
בלתי סקור ובלתי מבוקר			מבוקר		
אלפי ש"ח			אלפי ש"ח		
17,306	33,504	50,810	19,789	39,689	59,478
17,306	33,504	50,810	19,789	39,689	59,478

התחייבויות בגין חוזי ביטוח

חוזי ביטוח כללי

סה"כ התחייבויות בגין חוזי ביטוח

סעיף 3 - הון עצמי לעניין הון נדרש לכושר פירעון

ליום 31 לדצמבר 2018					
בהתחשב בהוראות בתקופת הפריסה והתאמת תרחיש מניות	סה"כ	הון רוברד 1			
		הון רוברד 2	הון רוברד 1 נוסף	הון רוברד 1 בסיסי	
מבוקר					
אלפי ש"ח					
219,291	219,291	-	-	219,291	הון עצמי
(30,000)	(30,000)	-	-	(30,000)	ניכויים מהון רוברד 1 (א')
-	-	-	-	-	הפחתות-דיבידנד(ב')
-	-	-	-	-	חריגה ממגבלות כמותיות (ג')
189,291	189,291	-	-	189,291	הון עצמי לעניין הון נדרש לכושר פירעון (ד')
ליום 31 לדצמבר 2017					
בהתחשב בהוראות בתקופת הפריסה והתאמת תרחיש מניות	סה"כ	הון רוברד 1			
		הון רוברד 2	הון רוברד 1 נוסף	הון רוברד 1 בסיסי	
בלתי סקור ובלתי מבוקר					
אלפי ש"ח					
228,869	228,869	-	-	228,869	הון עצמי
(30,000)	(30,000)	-	-	(30,000)	ניכויים מהון רוברד 1 (א')
-	-	-	-	-	הפחתות-דיבידנד (ב')
-	-	-	-	-	חריגה ממגבלות כמותיות (ג')
198,869	198,869	-	-	198,869	הון עצמי לעניין הון נדרש לכושר פירעון (ד')

(א) הכרזת דיבידנד לבעלי המניות בשנת 2018 בסך 30 מ' ש"ח.

(ב) הפחתות - בהתאם להוראות פרק 6 בחלק ב' "הוראות לעניין הון עצמי של חברת ביטוח" של חוזר סולבנסי.

(ג) חריגה ממגבלות כמותיות - בהתאם להוראות פרק 2 בחלק ב' "הוראות לעניין הון עצמי של חברות ביטוח" של חוזר סולבנסי.

סעיף 3 - הון עצמי לעניין הון נדרש לכושר פירעון (המשך)

(ד) הרכב הון עצמי לעניין הון נדרש לכושר פירעון

ליום 31 בדצמבר	
2017	2018
בלתי סקור ובלתי מבוקר	מבוקר
אלפי ש"ח	
198,869	189,291
-	-
-	-
-	-
-	-
-	-
<u>198,869</u>	<u>189,291</u>
-	-
-	-
-	-
-	-
-	-
-	-
<u>198,869</u>	<u>189,291</u>

הון רובד 1:

הון רובד 1 בסיסי *

הון רובד 1 נוסף:

שטר הון צמית ומניות בכורה לא צוברות

מכשירי הון רובד 1 נוסף

מכשירי הון ראשוני מורכב

בניכוי הפחתה בשל חריגה ממגבלה כמותית

סך הון רובד 1 נוסף

סך הון רובד 1

הון רובד 2:

הון רובד 1 נוסף שלא נכלל ברובד 1

מכשירי הון רובד 2

מכשירי הון משני מורכב

מכשירי הון שלישוני מורכב

מכשירי הון משני נחות

בניכוי הפחתה בשל חריגה ממגבלה כמותית

סך הון רובד 2

סך הון עצמי לעניין הון נדרש לכושר פירעון

* יתרת הון לאחר חלוקת דיבידנד לבעלי המניות בשנת 2017 והכרות דיבידנד לבעלי המניות בשנת 2018 בסך 30 מ' ש"ח.

סעיף 4 - הון נדרש לכושר פירעון (SCR)

ליום 31 בדצמבר	
2017	2018
דרישת הון	
בלתי סקור ובלתי מבוקר	מבוקר
אלפי ש"ח	
25,281	19,802
3,410	2,207
<u>49,312</u>	<u>58,520</u>
78,003	80,529
<u>(15,417)</u>	<u>(13,061)</u>
<u>62,586</u>	<u>67,468</u>
3,175	3,406
<u>(12,758)</u>	<u>(6,384)</u>
<u>53,004</u>	<u>64,490</u>
50,830	62,829
<u>33,040</u>	<u>43,980</u>

הון נדרש בסיסי לכושר פירעון (BSCR):

הון נדרש בשל רכיב סיכון שוק

הון נדרש בשל רכיב סיכון צד נגדי

הון נדרש בשל רכיב סיכון חיתום בביטוח כללי

סה"כ

השפעת הפיזור בין רכיבי הסיכון

סה"כ הון נדרש בסיסי לכושר פירעון BSCR

הון נדרש בשל סיכון תפעולי

התאמה לספיגת הפסדים בשל נכס מס נדחה

סה"כ הון נדרש לכושר פירעון (SCR)

סה"כ הון נדרש לכושר פירעון (SCR) בהתחשב בהתאמת תרחיש מניות

סה"כ הון נדרש לכושר פירעון בהתחשב בהוראות לתקופת הפריסה (70% בשנת 2018 ו-65% בשנת 2017) מסה"כ הון נדרש לכושר פירעון (SCR) ובהתאמת תרחיש מניות

סעיף 5 - סף הון (MCR)
א. סף הון (MCR)

2017	2018
בלתי סקור ובלתי מבוקר	מבוקר
אלפי ש"ח	
8,966	9,708
8,260	10,995
14,868	19,791
8,966	10,995
10,000	10,995

סף הון לפי נוסחת MCR
גבול תחתון (25% מהון נדרש לכושר פירעון בתקופת הפריסה)
גבול עליון (45% מהון נדרש לכושר פירעון בתקופת הפריסה)
סף הון מינימאלי לאחר מגבלות (MCR combined)
סף הון (MCR)

ב. הון עצמי לעניין סף הון

ליום 31 לדצמבר 2018		
סה"כ	הון רוברד 2	הון רוברד 1
	מבוקר	
	אלפי ש"ח	
189,291	-	189,291
-	-	-
189,291	-	189,291

הון עצמי לעניין הון נדרש לכושר פירעון לפי סעיף 3*
חריגה ממגבלות כמותיות בשל סף הון **
הון עצמי לעניין סף הון

ליום 31 לדצמבר 2017		
סה"כ	הון רוברד 2	הון רוברד 1
	בלתי סקור ובלתי מבוקר	
	אלפי ש"ח	
198,869	-	198,869
-	-	-
198,869	-	198,869

הון עצמי לעניין הון נדרש לכושר פירעון לפי סעיף 3*
חריגה ממגבלות כמותיות בשל סף הון**
הון עצמי לעניין סף הון

* יתרת הון לאחר חלוקת דיבידנד לבעלי המניות בשנת 2017 והכרזת דיבידנד לבעלי המניות בשנת 2018 בסך 30 מ' ש"ח.

** בהתאם להוראות פרק 3 בחלק ב' "הוראות לעניין הון עצמי של חברת ביטוח" בחוזר סולבנסטי, הון רוברד 2 לא יעלה על 20% מ MCR.

10776 / 10996
עקיבא יעקובסון
מנהל הסיכונים

רחוקה צ'יסיאט-
לוי
מנכ"ל

דוד בלומברג
יו"ר
הדירקטוריון

29 במאי, 2019
תאריך